REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lessner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 66 **Brașov. Sâmbătă 22 Martie 4 Aprilie** **1908.**

Prima votare asupra revizuirei.

După cum ne spun știrile cele mai nouă, ce le primim despre decursul ședinței de eri a camerei ungare, majoritatea a reușit să voteze capitolul întâiu al propunerii de revizuire. Opozițiunea afirmă, și de sigur cu drept, că președintele s'a folosit de apucături contrare regulamentului. Egal. Succesul le îndreptează și le face bune toate.

Obstrucția tehnică, paralelă a disidenților și a naționaliștilor, pare că în momentul deciziv al votărei n'a mai reagat așa ca mai înainte. Aceasta se poate zice mai vârtos despre disidenți, cari au voit să salveze numai onoarea drapelului lor, ferindu-se chiar și în momentul extrem al votărei de a lăsa să se creadă, că ei ar face cumva cauză comună cu membrii clubului naționalist.

Când s'a început votarea, pentru ca să fie nominală, trebuia s'o ceară cel puțin 20 de deputați. Dar nici disidenții din stânga 48 istă, nici naționaliștii n'au putut să adune, fiecare din sânul său, 20 de subscrieri pentru scopul acesta. La olaltă ar fi avut și 30, dar Doamne ferește ca disidenții unguri să voiască a scrie pe o hârtie împreună cu naționaliștii. Deci urmarea a fost, că s'a votat prin sculare.

Majoritatea s'a folosit și de apucătura, care ia succes, ca să propună să se voteze deodată toate amandamentele, ce s'au făcut din sânul ei la propunerea de revizuire a lui Emil Nagy. Această tactică a propus'o deputatul Eitner. La votare s'a cerut numai să se ridice cei ce sunt pentru propunerea lui Eitner, cu a căreia primire au căzut toate contra-propunerile opoziției paralele.

Naționaliștii au purtat o luptă mai hotărâtă, fiindcă au fost mai sinceri în ceeace apărau, dar aveau convingerea, că luptă numai ca să salveze onoarea clubului. Au luat parte la discuție deputații Maniu, Damian, Lucaciu, Vlad, Pop, Hodza și Ivanka. Lucaciu a făcut o propunere de amânare, care a fost respinsă de majoritate. Disidenții nici n'au fost toți pe teren și se vede, că intențiunea li-a fost numai să marcheze rezistența lor. Iar încât pentru poziția lor delicată alături cu naționaliștii au tălmăcit'o destul de elocvent Farkashazy esclamând: „E rușine ca libertatea cuvântului în parlamentul Ungariei să o apere Românii alături cu noi“.

Incolo nu s'a mai întâmplat nimic deosebit în ședința de eri afară de scena produsă printr'o erupțiune pătimașă a „nobilelui“ vice-președinte Rakovsky. A afirmat adecă Rakovsky, că deputații naționaliști prezentă lucrurile în lumină falsă, când combat procederea președinților și că vor să submineze vaza acestora. Maniu a protestat contra acestor cuvinte. Atunci V. Lucaciu l'a întrerupt strigând: „e o calomnie ce a zis Rakovsky“. Eară Rakovsky răstindu-se spre Lucaciu îi zice: Am să te pălmuiesc! (Mare și îndelungat sgomot s'a produs în urma aceasta).

A mai fost un moment caracteristic, când deputatul Ivanka, fiind vorba de respectul, ce se dă președinților parlamentului englez, a exclamat: „Da! fiindcă ei și merită sinstea și respectul de care se bucură“. La aceste cuvinte, primite cu sgomot, Rakovszky a isbucnit iarăși înfuriat, că deputații naționaliști submină vaza președinților. Ivanka i-a replicat spuindu-i, că vaza aceasta o submină, cei ce, ca Rakovszky, nu știu decât să amenințe cu palma.

Vedem că deputații naționaliști știu să mânuiască azi și obstrucția mai bine încă ca disidenții koșutiști. Ei au dus lupta contra revizuirei destul de frumos până acum și s'au făcut apărătorii libertății cuvântului și ai parlamentarismului.

Dacă însă câștigul moral, ce resultă de aici, poate să covârșască paguba morală, ce o pricinuește continua umilire, căreia sunt supuși — este o altă întrebare.

La jubileul „Gazetei“.

Cojocna, 18 (31) Martie. — Din incidentul dorit al serbării Jubileului de 70 ani a ivirei „Gazetei“ noastre pe orizontul întunecat de atunci, primește și dela mine ca dela vechiul și neîntreruptul abonent și dela Clerul meu tractual sincerile noastre felicitări la anul jubilar.

Dela sf Altare nu vom înceta a ne ruga lui Dumnezeu pentru indelunga viață și sănătate a d. Director și a colaboratorilor săi, ca să ajungă întru fericire și anul centenar.

„Gazeta“ să înflorească și să fie farul luminător al națiunei noastre ca și până acuma!

Ioan Hățieganu,
Protopop gr. cat.

Vestem, 18 (31) Martie. — Apariția „Grzetei“ cotidiane, am salutat'o cu motto: *Omnia si perdas, famam servare memento, hanc si perdideris, postea nullus eris, omnia si perdas, te solum perdere noli.* — Ovidiu.

La jubileul de 7 decenii mai adaug: *„si recte vivas, non cures verba malorum“.* — Cato.

Inainte cu Dumnezeu!

Ioan Papiu.
paroch, vechiu cetitoriu.

Blajul-de-sus, 17 (30) Martie. — Doresc ca „Gazeta Transilvaniei“ să ajungă a serba încă alte multe, multe jubilee, spre binele și prosperarea neamului.

George Șolca,
teolog abs., învăț.

Sebeșul-de-jos, Ianuarie a. c. — Rog pe bunul Dumnezeu să vă dăruiască puteri îndoite și tărie sufletească spre a putea lucra și mai departe cu aceeași dragoste ca și până acuma pentru apărarea și înaintarea în cultură a întreg neamului românesc. Trăiască „Gazeta Transilvaniei!“

Toma Doicanu,
par. gr. or.

Chiciud, (Câmpia Ardealului) Ianuarie a. c. — Vă doresc, ca sub conducerea d-lui Dr. A. Mureșianu, s'ajungă mama „Gazeta“ jubileul de o sută de ani.

Valer Russu,
preot gr. cat.

Mavrodin (România), 15 (28) Martie. — Mă asociez din suflet la serbarea aniversării a șaptezecea a acestui Jurnal. Venerez memoria întemeietorilor ca: G. Barițiu, Iacob Mureșianu, Andreiu Mureșianu și colaboratorilor, care au lucrat la acest jurnal, luminând cu ideile și scrierile lor atâtea generații de Români.... Venerez memoria Marelui Bard Național, Andreiu Mureșianu. Doresc din inimă viață lungă d-lui Doctor Aurel Mureșianu și actualilor colaboratori spre a lupta înainte pentru sfânta cauză a Românismului.

G. I. Blegeanu.
comptabil.

Reformele în Macedonia. Din Viena se anunță, că răspunsul Austro-Ungariei la propunerea lui Grey a fost trimis la Londra. Agenția »Reuter« anunțase că Anglia nu a primit încă de la vre-o putere un răspuns la propunerea sa asupra reformelor în Macedonia. Austro-Ungaria și Rusia sunt acele puteri, cari trebue să răspundă mai întâiu la propunerea Angliei, ele fiind mai interesate în cauză. Dupăce se va cunoaște răspunsul lor, se vor pronunța și celelalte puteri. Din răspunsul Austro-Ungariei nu se cunoaște încă nimic, dar este cu siguranță nefavorabil proiectului lui Grey. Guvernul englez, precum se vede din comunicatul Agenției »Reuter«, a declarat oficios, că el nu se alipește necondiționat de proectul său, ceeace înseamnă că Anglia lasă porți deschise și pentru propunerile altor puteri, propuneri cari sunt în concordanță cu proectul lui Grey. Din această cauză se speră, că puterile europene vor ajunge la un acord deplin în chestiunea reformelor în Macedonia.

Secțiunile Camerei române au admis eri proiectul de lege asupra trusturilor, depus de d-l ministru de justiție Toma Stelian.

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Demagogie criminală.

De *Aurel C. Popovici.*

Ori cum am judeca relațiile internaționale în cari trăiește neamul românesc, sunt o seamă de cestiuni cari ne privesc deopotrivă pe toți Românii. Intre acestea în prima linie e cultura noastră națională. Dar cultura unei națiuni nu e o abstracție metafizică. Ea este un rezultat, dar este și o cauză a politicei Și viceversa. Nu ne pot fi deci indiferente îndrumări politice, cari pot compromite cultura noastră, cari pot primejdui întreg viitorul neamului nostru. De fapt însă ne găsim azi cu toții în fața unor începuturi de ispite politice, cari pot avea consecințe grave pentru Românimea întreagă. Vorbă mare. Știu. Dar nu de azi sau de eri îmi dau seamă de gravitatea situațiunii noastre. Și nu într'un articol de revistă se poate spune tot ce trebue spus. Dar un nou *simptom* mă constrânge să vorbesc acum. Mai ales că el s'a ivit în Ardeal, și ne arată că contagiunea ideologică-demagogică începe a face victime și acolo. Și *acolo*, izbucnirea proximului demagogic ar fi un dezastru. Nu numai pentru noi, cei de peste munți, ci pentru întreaga familie românească. *E vorba de încercări deocamdată teoretice de a despărți țărănimea românească de clasa ei conducătoare de acolo, de a înlocui lupta dintre Români și Unguri cu o luptă înverșunată dintre Români și Români. Cu o luptă fatalmente sălbatecă și neîmpăcată. Cu o luptă pe viață și pe moarte între fiii aceluiaș popor.* Firește, e vorba mai ales de un articol al unei reviste din Ardeal, de o apariție cam izolată. Și nu mă mir dacă se găsesc și oameni cari cred că nu trebue »să facem caz« din el, că autorul »nu merită« o discuțiune serioasă, că nimeni nu se ia după asemenea »exerciții de stil«. Apoi nu! Sistemul lui *„lasă“* al tăcerii distinse, al »ignorării« e sistemul omului care nu știe prețui libertatea cuvântului, care nu știe că această libertate implică și datorii, îndeosebi datoria de a releva ideile greșite. Neapărat, autocrația o fi putând să tacă, pentru că ea nu se dă în lături a reprima cu forța agitații ce i-se par periculoase. Dar cei ce sunt pentru libertatea discuțiunii, comit o neiertată greșală dacă stau imposibili și răspund cu un suveran dispreț, când adversarii ideilor lor le atacă, le slăbesc, le surpă.

Oameni pricepuți și înțelepți în Apusul Europei consideră agitațiile socialiste și anarhiste, cu drept cuvânt, ca semne de disoluție a societății europene. Dar s'ar fi desvoltat oare acolo lucrurile așa departe, dacă susținătorii ordinei sociale nu ar fi stat cu mânile în sân? Dacă *din timp* și-ar fi îndeplinit *datoria cetățenească* de a înfrânge cu argumentele experiențelor istorice și politice irecuzabile faimoasele construcții utopice ale celor cu idei de geometrie în cestiuni sociale și în iadul patimelor omenești? Adevărul e că publicistica »burgheză«, la început ca și astăzi, s'a mărginit la o politică electorală, la o echilibristică parlamentară, la articole și informații pe gustul mulțimii, și a ocolit, precum ocolește și astăzi, orice luptă sistematică de idei, de argumente, de convingeri. Dar chiar în România, cari ziare și cari reviste au dus o asemenea luptă în contra nenumăratelor organe de publicitate, din trecut și din prezent, cari au agitat și agită *sistematic* mințile, hrănindu-le de zeci de ani cu așa numitele »idei înainte?« Cine știe măcar de propaganda anarchistă din România? De d-l Moșoiu? De »Revista idealistă« care apare de vre-o 15 ani? Și de multe altele? Nu-i de ajuns că oamenii cu putere de judecată și în curent cu științele politice sunt convinși, că ideile acestea sunt inepții și în acelaș timp primejdii mari pentru existența națiunilor. Asemenea idei *trebuesc combătute*, nu disprețuite.

In ziua de azi când toate aberațiile se pot tipări și răspândi, când libertatea presei a ajuns a fi sinonimă cu licența și democrația cu demagogia, când cel din urmă analfabet și șarlatan politic își poate permite luxul de a seduce massele, spirite plăpânde și vanități omenești ușor ajung sub robia sofismelor sclipitoare, a adevărurilor »integrale«, a lozincelor de bâlciu, desastroase pertru orice popor, pentru orice cultură.

Ungurii lucrează cu deplină desfășurare de forțe la îngenunchearea noastră; domnii Thorotzkay, Okolicsányi și alții insultă în delegațiunea lor România, zile de-arândul; Rusia dispune joncțiunea căilor ferate române cu porturi adriatice punând chestia împărțirii »sferelor de putere« în Orient, iar *noi?* Noi stăm și ne uităm cum tineri înjobenați, în ghete de lac și ciorapi de mătasă răscolesc vulcanul patimelor țărănești în contra clasei »domnilor de români în Transilvania și a întregii pături conducătoare din România, cari azi sunt *cu toții* »boeri«, »albăstrime«, »pui de năpârcă«. O luptă fratricidă abia potolită în România, dar numai cu retorica de foc a lui Krupp, în loc de a deștepta un ob-

Memoriul patriarhatului către puteri. Din Constantinopol se anunţă, că un memoriu a fost remis marilor puteri de patriarchat cerând intervenţiunea lor, pentru ca mitropoliţii greci să se poată întoarce la posturile lor în Bulgaria, cerând să se restitue averile eclesiastice şi comunale sechestrate, aprobarea dreptului de a avea şcoli şi biserici, observarea tratatelor internaţionale pentru protecţiunea Grecilor din Bulgaria şi o dreaptă îndemnitate pentru comunele şi persoanele lezate de Bulgari.

Din comisiunea budgetară austriacă.

Comisiunea budgetară austriacă discută de Sâmbăta trecută budgetul ministerului de justiţie. Ceea ce mai ales formează subiectul dezbaterilor este *cestiunea limbilor întrebuinţate în Boemia în justiţie* şi aceasta din cauză, că de câtă-va vreme câte-va tribunale germane au refuzat să primească plângeri ce li s'au adresat în limba cehă.

In şedinţa de alaltăeri a comisiunei preşedintele consiliului, baronul *Beck* a declarat că starea de nesiguranţă în ceea ce priveşte limba de întrebuinţat în faţa instanţelor judecătoreşti din Bohemia a devenit insuportabilă nu numai pentru ambele partide politice, dar ameninţă să devină un *pericol pentru prestigiul justiţiei şi administraţiunei.*

Ministrul declară că este convins că actuala stare de lucruri nu poate dispare, decât prin întocmirea unui regulament energic în cestiunea limbei de întrebuinţat în faţa instanţelor judiciare.

Guvernul va întocmi deci un proect pentru limba de utilizat la toate autorităţile din Bohemia şi se va sili a pregăti terenul pentru a asigura discuţiunea urgentă şi repedea votarea a acestui proect.

Prima condiţiune pentru a ajunge la acest rezultat este, ca toţi factorii interesaţi să menţină statul quo şi ministrul preşedinte face pentru aceasta apel la toate partidele de a sprijini sforţările guvernului exprimându-şi convingerea, că dacă toţi se vor inspira din sentimente de justiţie şi echitate se va ajunge a transa această cestiune atât de importantă şi grea.

Şedinţa a fost apoi ridicată, pentru ca partidele să poată avea vreme să delibereze asupra celor anunţate de baronul Beck.

Veşti din Bucureşti.

Bucureşti, 20 Martie v. 1908.

După-ce aproape o săptămână Camera a fost preocupată şi agitată de *cestiunea Teatrului Naţional*, care s'a rezolvit după dorinţa opiniei publice; acum ea lucrează în linişte la îndeplinirea operei de reforme ce le are în program.

Casa Rurală, după ce a trecut prin desbaterile Camerei deputaţilor, este acum obiectul discuţiunilor în Senat, unde atât de membrii majorităţii cât şi de opoziţie se aduc lămuriri şi propuneri folositoare. Impotriva d-lui C. C. Arion, care ţine se pare să facă mai mult opoziţie, se ridică d. Sturza, primul-ministru şi apără caracterul mixt al Casei Rurale, de bancă comercială şi instituţie de stat, apără de învinuirile nedrepte şi reacţionare ale d-lui Arion cooperativele săteşti, cari, nu numai la noi, dar în toate ţările sunt un factor economic însemnat pentru popor. D-sa apoi nu pierde prilejul de a vorbi din nou împotriva advocaţilor.

*

Cam de lungă vreme nu s'a mai scris în rubrica asta nimic despre *cârciumarii din ţară.* Se credea că acţiunea lor e moartă după-ce legea pentru monopolul vânzării băuturilor spirtoase s'a votat de Camere. Dar nu; oamenii după ce s'au pornit nu se pot opri tocmai deodată, ci cu încetul. Mai stai două, trei săptămâni şi-i mai tragi o întrunire, pe urmă după o lună alta, o laşi apoi la două luni până când apoi te laşi de tot. Ca şi cu tutunul: fumezi tot mai puţin până când ai ajuns la o ţigară pe zi sau ca şi cu băutura, deşi cu asta e mai greu...

Dumineca trecută societatea sau liga cârciumarilor (mai curând »liga«, pentru că este şi o ligă antialcoolică) şi-a sfinţit drapelul după ce şi-a ales un naş dintre deputaţii, cari s'au încumetat să apere cauza ţuicei şi a basamacului în Parlament. La ieşirea din biserică societatea, care era plină de entusiasm (omul pleacă cu chef dela ori-ce botez) a vrut să facă o fărâmă de manifestaţie, dar poliţia haină le-a creat »incidente«.

La Eforie apoi s'a vorbit de relele, pe cari le aduce breslei cârciumarilor noua lege (se înţelege că legiuitorul nu putea să fericească prin această lege pe cârciumar. Trebuia să se ocupe de alţii) care dă drept administraţiei de a se amesteca în negoţul lor (!) »Dar, urmează un orator (un orator de forţă) doctorii în Cameră au spus că noi suntem otrăvitorii publicului. Noi n'avem reprezentanţi în parlament, cari să ne apere, deşi noi suntem marea masă a alegătorilor« (!!)

*

Zilele trecute a fost la *Teatrul Naţional* instalarea d-lui *Pompiliu Eliade*, noul director, în locul d-lui Davila. Au luat parte toţi membrii societari ai teatrului şi mai mulţi artişti. Din partea ministerului d. Adamescu, inspectorul învăţământului primar. Fostul director a prezentat întreg personalul teatrului noului director, care printr'o frumoasă cuvântare, a mulţumit d-lui Davila, i-a adus laude pentru activitatea sa în fruntea teatrelor, apoi şi-a arătat în linii generale principiile sale în conducerea teatrelor din ţară şi în special a Teatrului Naţional.

Un semn al modului, cum îşi va îndeplini d. Eliade rolul în fruntea teatrelor, este şi o circulară dată tuturor şefilor de poliţii din ţară, prin care aduce la cunoştinţă că nici un spectacol nu va putea avea loc fără prealabila autorizare a Direcţiei Teatrelor.

Un alt act este rechemarea tuturor artiştilor de seamă plecaţi în timpul şi din pricina fostului director; între aceştia este şi Liciu, care după ce-şi arată toată încrederea în noul director anunţă, că-şi pune serviciile sale la dispoziţia noului director »în ori-ce condiţii.«

*

Având în vedere aglomeraţia ce se produce de obiceiu în *gările Capitalei* la cumpărarea biletelor de călătorie, Direcţia căilor ferate anunţă publicul că va înfiinţa în centrul Capitalei un birou permanent pentru vânzarea biletelor pentru ori-ce gară din cuprinsul ţării. Această măsură este de un mare folos şi uşurinţă publică în Bucureşti ca în ori-ce oraş mare.

M.

Două culturi.

Cultura domnilor şi cultura ţăranilor.

Sub titlul acesta a apărut în revista „Luceafărul" din Sibiiu în numărul dela 15 Februarie a. c. un articol mai lung scris de d-l Oct. C. Tăslăuanu, cu care s'au ocupat încâtva ziarele şi revistele noastre de aici şi de dincolo. Noi ne-am rezervat pe mai târziu a ne ocupa de tema ce a fost adusă în discuţie. Acum vedem că discută şi d-l Aurel C. Popoviciu într'un articol ce-'l publică în „Convorbiri Literare" cestiunea sulevată. Dând la foileton acest articol, am aflat de bine, pentru mai buna înţelegere a cetitorilor noştri, a reproduce acea parte a articolului din „Luceafărul" care vorbeşte de diferenţiarea culturei aici la noi. Iată ce scrie numita revistă:

Deosebirea între tendinţele mai noui şi cele ale latiniştilor e, că acelea nu loveau aşa adânc în interesele poporului; acesta nu era aşa de exploatat cum e astăzi de pătura cultă, care e tot mai hrăpareţă şi mai doritoare să adune cât mai mult pentru urmaşi în domnie.

In curs de două veacuri prin urmare şi poporul nostru de ţărani s'a deferenţiat în două clase: cea a domnilor şi cea a ţăranilor.

Avem deci şi la noi două culturi: cea a domnilor internaţională, şi cea a ţăranilor naţională.

Ni-se va răspunde poate că cultura domnilor români dela noi e mai naţională ca a celor din România.

E o aparenţă, care înşală. Vom avea prilej altădată să arătăm în ce consistă naţionalitatea acestei culturi a domnilor noştri.

De astă dată afirmăm numai că cultura domnilor noştri e străină. *Cei mai mulţi indivizi din această pătură s'au adaptat întru toate, mediului social străin, în care şi-au făcut educaţia.*

Poporul nostru de ţărani, care în privinţa culturii a făcut progrese disparente, astăzi are deci să suporte balastul unei domnii naţionale. E un balast fiindcă domnii noştri nu au în vedere interesele clasei ţărăneşti, ci făcându-şi educaţia la şcoalele alcătuite după preceptele stăpânilor, adoptă toate apucăturile domnilor cu trecut istoric, exploatând ţărănimea. Clasa aceasta de domni, la noi astăzi e aşa de puternică, încât nişte intelectuali cinstiţi şi săraci, voind să organizeze ţărănimea pentru interesele ei şi împotriva tendinţelor parasitare ale domnilor lacomi de avere, ar întâmpina cel mai înverşunat reacţionarism.

Se naşte deci întrebarea: Clasa aceasta de domni, care mereu vorbeşte în numele poporului există ea spre binele sau spre paguba înaintării şi întărirei clasei ţărăneşti? Are poporul nostru nevoie de o clasă de domni care se îmbogăţeşte şi se întăreşte din sudoarea feţei ţărăneşti? Cu un cuvânt: diferenţiarea culturală în forma de astăzi nu e oare în paguba poporului nostru?

Noi afirmăm, că o asemenea diferenţiare a fost şi este păgubitoare ţărănimii noastre.

Cultura pe care o câştigă feciorii şi nepoţii de ţărani în şcoli, nu ar trebui să o folosească pentru exploatarea poporului — ci ar trebui să fie sfătuitorii şi îndrumătorii desinteresaţi materialiceşte ai poporului, ajutând desvoltarea puterilor spirituale şi morale ale întregei ţărănimi.

Bineînţeles că această dorinţă a noastră, şi de sigur şi a ţărănimii, ne-o vor împlini cam greu domnii noştri. Putem fi chiar siguri că nu ne-o vor împlini, fiindcă nu au nici un interes să se facăm ucenicii altruismului.

Dar se vor găsi oare măcar în generaţiile tinere, de astăzi şi cele viitoare, oameni cari să aibă îndrăsneala să pornească, desinteresaţi, lupta împotriva culturei străine a domnilor noştri?

Câţi ne vor răspunde la această întrebare?

ŞTIRILE ZILEI.

— 21 Martie v.

Academia română. Astăzi la ora două Academia română întrunită în sesiune generală va ţine şedinţă publică, în care d-l *I. Bogdan* va face o comunicare despre: Inscripţiile dela Cetatea-Albă şi stăpânirea Moldovei asupra ei.

Pensionarea profesorilor dela institutul pedagogic din Caransebeş. Ziarele maghiare înregistrează ştirea senzaţională, că în urma unei cercetări disciplinare din partea ministeriului de culte au fost trecuţi la pensie cinci profesori ai institutului pedagogic român din Caransebeş. Ştirea aceasta pare verosimilă, deoarece zilele trecute am avut de înregistrat de fapt câteva schimbări în corpul didactic al acestui institut. Oare ce să fie cauza acestor pensionări cu duiumul?

O vizită a studenţilor din România la Viena. Cetim în »Voinţa Naţională«: După cum se anunţă din Viena, colonia română şi studenţii români de acolo se pregătesc să facă o primire strălucită studenţilor din Bucureşti, cari vor face o escursiune la Viena. La serbările ce se vor da în cinstea acestora, comitetul organizator a invitat şi pe primarul Vienei, precum şi pe studenţii diferitelor naţionalităţi cari urmează cursurile universitare la Viena. Se zice că studenţii italieni au refuzat invitarea din pricina prezenţii lui Lueger, a cărui atitudine în chestia universităţei italiene i-a supărat mult.

Tinerimea română din Cluj, invită la *şezătoarea literară* ce va avea loc Duminecă în 5 Aprilie st. n. a. c. în »Casina Română«. Inceputul la 6 oare seara. Intrarea 20 fileri. Venitul se va întrebuinţa pentru procurarea de cărţi, reviste, ziare şi instrumente muzicale.

Primirea de elevi în şcoala c. şi r. de cadeţi. Pe anul prim al şcoalei c. şi r. de cadeţi (infanterie) din Sibiiu, se primesc cu începerea anului şcolar 1908/1909 (mijlocul lui Septemvrie) aproximativ 25—30 tineri fisiceşte apţi, cari cu 1 Septembrie anul curent au împlinit etatea de 14 ani, dar nu au trecut peste etatea de 17 ani, simţesc în dânşii aplicare pentru chemarea militară, şi au absolvat cu succes cel puţin suficient patru clase civile sau patru clase dela o şcoală medie. Condiţiunile de primire, cari tot odată cuprind şi forma rugării, se pot căpăta pe lângă trimiterea anticipativă de 45 fil. la şcoala de cadeţi. Petiţiunile de primire pentru locuri de plătit sunt a se înainta la *comanda şcoalei* imediat după primirea testimoniului dela finea anului şcolar curent, dar *cel mult până în 8 Iulie st. n.* Dacă petentul are să mai facă vreun examen de amendare, atunci trebue să trimită un atestat interimal. Cererile necomplete, care se înaintează tocmai la terminul ultim, adecă 8 Iulie st. n. nu mai pot fi luate în consideraţiune.

E de observat, că cereri care intenţionează obţinerea *unui loc de tot gratuit, fondat din partea statului*, sunt a se înainta necondiţionat la *ministerul r. unguresc* de Honvezi, pentru apărarea ţării, până la terminul hotărît, publicat în foaia oficioasă »Rendeleti Közlöny«.

Bülow la Roma. Cancelarul Germaniei prinţul Bülow va sosi în Roma împreună cu soţia sa la 10 Aprilie n. El se va duce pentru mai multe zile la Veneţia

Necrolog. Din Sătmar ni se anunţă moartea preotului gr. cat. catechet şi profesor la gimnasiul din Satu mare Ioan Hozas, în etate de 49 ani şi 24 ani ai preoţiei. Inmormântarea a avut loc eri în 2 Aprilie n.

Odihnească în pace!

Moartea unei surori a lui Bismark. Din Berlin se anunţă că singura soră a fostului cancelar, prinţul Bismark, d-na Arnim, a murit alaltăieri aici, la orele 6

ştesc sentiment de răspundere, o groază de agitaţii criminale şi durere de soarta acestui neam, lasă nepăsători şi reci pe unii tocmai dintre aceia cari declamă mai strident pe tema poporului, »a ţăranilor«. Mai mult. In loc de a contribui şi ei la liniştirea spiritelor, la o generală revenire în fire, la un examen serios şi obiectiv al stării reale, în loc de a trage vre-o învăţătură din asemenea experienţe, plătite cu atâta mar de sânge românesc, »ţărăniştii« de cânţărie trag clopotele în dungă şi ameninţă să bage zizanie şi vrajbă oarbă până şi în rândurile noastre ale Românilor de peste munţi, ba chiar şi între noi şi între cei de aici din România.

Pe vremea răscoalelor din primăvara trecută, veniseră şi reporteri români de peste Carpaţi să-şi ia informaţii »exacte« la faţa locului. Unul dintre ei începu să alarmeze tot Ardealul prin rapoartele lui cari purtau titluri ca acestea: »Craiova în flăcări«, »Ţăranii asediază Bucureştii« ş. a. — Era un băiat tânăr, fără cultură politică, fără experienţă, dar »ţărănist« înfocat şi impresionabil. Cetise »depeşile« fabricate în birourile unor ziare »de tiraj« din Bucureşti şi, fără nici un control, le depeşă şi el ziarului său care, fireşte, a regretat apoi foarte mult că dase crezământ trimisului său special. Acesta însă se molipsise atât de mult din cauza răscolaţilor, încât spunea în gura mare că *»n'are să fie pace în România până ce guvernul şi administraţia ţării n'au să fie alcătuite din ţărani«*. Cam aşa sunt tipurile mentale ale mai tuturor celor ce se inspiră de idealurile »republicelor proletare« sau ale monarchiilor ţărăniste. Tot oameni pentru cari şi prin cari invenţia tiparului devine o nenorocire Aceştia îşi fac »cultură politică« din gazete, din foiletoane, din broşuri incendiare cari la rândul lor nu fac decât popularizează pe Fourier, pe Karl Marx, pe Krapotkin, pe Max Stirner ş. a. Scrierile acestora sunt greoaie şi confuse. Ale lui Marx aveau chiar pretenţia — prin confuziunea ce domneşte în ele — de a fi întemeiat un socialism »ştiinţific« ! Mulţi cred şi astăzi în aceasta absurditate. Filosofi şi savanţi de frunte între cari Spencer, Roscher, Paul Leroy-Beaulieu, Gustave Le Bon, Flint, Faguet, chiar Sombart, şi mulţi alţii au nimicit de mult şi definitiv această ridicolă legendă. Insuşi socialistul Heinrich Bernstein, plagiând unele părţi din Leroy-Beaulieu, după cum i-a dovedit'o însuşi Kautsky, — a arătat că socialismul »ştiinţific« al lui Marx e o construcţie de sofisme. Inzadar.

Căci agitatorii nu se preocupă şi nici idee nu au de »renta pământului« a lui Ricardo, de teoriile lui Marx despre »plusvaloare«, despre »concurenţa capitalistă« etc. Şi mulţimea şi mai puţin. Tot astfel şi naţionalizarea mijloacelor de producţie şi distribuţie nu e pentru ei toţi decât o idee vagă, o lozincă, pe care o repetă fără nici o critică. Positiv nu le-a rămas decât ideia confiscării tuturor averilor mobiliare şi imobiliare ca să nu mai fie »bogaţi« şi »săraci«, »exploatatori« şi »exploataţi«, ci o »desăvârşită egalitate economică«. Se poate o politică mai simplă şi mai simplistă? Mai la mintea celui mai incult şi brutal? Şi mai ales... mai culme a »dreptăţii sociale«? Că teoriile acestea nu se pot realiză *nici odată* pe pământ, că chiar ori-ce *încercare* de realizare va trebui, în mod fatal şi cu certitudine absolută, să se termine cu un despotism feroce, dar că această deslănţuire a poftelor şi a tuturor instinctelor destructive va da loc la măceluri înfiorătoare, pe lângă cari revoluţia franceză nu va fi decât o curată idilă, — toate acestea sunt adevăruri incontestabile, dar ele nu mai au nici o influenţă asupra mulţimii când ea este odată fanatizată în sensul împărţirii averilor. Asemenea lupte nu pot duce decât la nimicirea popoarelor şi mai ales a celor mai tinere.

„Convorbiri Literare". (Va urma.)

seara. D na Armin s'a născut la 1829 şi s'a măritat la 1844 cu Oskar Armin, care a murit în 1903. Din cei patru copii pe cari i-a avut, mai trăiesc două fete: una măritată cu consilierul Kotko, iar cealaltă văduva prinţului Wilhelm Bismark, al doilea fiu al cancelarului.

Regimente compuse din ovrei. Jurnalul rusesc din Petersburg »Golos Moskwy« aduce o ştire de oarecare importanţă, că adică cercurile competente din Petersburg ar avea planul a forma în viitor regimente numai din ovrei, asemănătoare cu regimentele create de guvernul englez din indigeni din India engleză. Scopul creiării astorfel de regimente din jidani ar fi să se depărteze evreii din regimentele pur naţionale ruseşti, asupra cărora ovreii ar influenţa ca elemente revoluţionare. Ba ce-i şi mai mult, generalul rus Botjakow ar stărui ca ovreii să fie eschişi cu totul din armată, neobligându-i a face serviciul militar. Ideia aceasta însă pare că n'a prins.

O nouă invenţiune technica de rasboi. Mare senzaţie a făcut un articol comunicat de colonelul englez Mande, în ziarul »Contemporary Rewiew«. Se spune că s'ar fi inventat un tun electric, care nu produce nici fum, nici sgomot. Ca un curiosum, dăm aici unele detaiuri: Inginerul britanic Simpsons e autorul invenţiunei. Esperţii din armata engleză şi dela marină au constatat că modelul presentat de Simpsons, esaminat cu deamănuntul se poate pune în practică. Tunul, ce se va construi după modelul arătat, va avea o iuţeală de 30.000 de paşi pe secundă, aşa că din Londra se vor da împuşcături direct la Paris. Din cauză, că tunul n'are recul, el se poate deci transporta cu corăbii uşoare, şi prin urmare cuirasatele actuale vor deveni de prisos. In răsboaiele viitoare totul va depinde de iuţală.

Victimile zilei de 1 Aprilie. Din Viena se anunţă următoarele: In cercurile ziariştilor de aici se discută mult o păcăleală de 1 Aprilie, căreia ia căzut victime două ziare vieneze şi câteva ziare maghiare. E vorba de comunicarea primită din München de către ziarul »N Fr. Presse« că numărul de 1 Aprilie al revistei »März« cuprinde cuvânt de cuvânt cunoscuta scrisoare a împăratului Wilhelm, adresată lordului Twedmouth şi răspunsul lordului Twedmouth. Acest articol a fost primit de corespondentul din München al ziarului »N. Fr. Presse« dela un redactor al revistei »März« cu condiţie să nu apară decât în ziua de 1 Aprilie, ziua apariţiei revistei. Publicarea celor două scrisori a produs se înţelege mare senzaţie. Numărul din »März«, care a sosit eri la Viena a publicat scrisorile, însă fără iscălitură. Totul se reduce la o păcălitură de 1 Aprilie.

Pentru masa studenţilor români din Braşov, s'au mai făcut următoarele contribuiri: »*Zlăgneana*« institut de credit Zlagna *cor. 20* —, »*Crişana*«, institut de credit Brad *cor. 80* —, Nepoţii Teodor, Ioan şi Emil Colbazi, întru pomenirea neuitatului lor moş † Ioan Papiu *20 cor.*

Primească marinimoşii donatori cele mai călduroase mulţămite. — *Direcţiunea gimnasiului gr. or. român din Braşov.*

Sultanul şi împăratul Wilhelm. Ziarele turceşti spun că misiunea otomană plecată pe coastele Epirului pentru a saluta pe împăratul Wilhelm, va remite împăratului o scrisoare autografă din partea sultanului. In cercurile turceşti se svoneşte că sultanul ar învita pe împăratul Wibelm să vină la Stambul.

Condamnarea unei fete slovace. Cu prilejul procesului preotului Andrei Hlinka şi celor 11 tovarăşi ai săi, o tânără fată din Rozenberg (Margareta Iposs, a scris într'un ziar săptămânal slovac un articol, prin care îi numeşte eroi ai naţiunei slovace. Ea fu dată judecăţii de către parchetul din Pressburg pentru acest articol şi condamnată de Curtea cu juri la 4 luni închisoare. Curia i-a schimbat acum pedeapsa în amendă de 100 coroane. — Mare minune!

Arestările de Armeni din Turcia. Ziarului »Poll. Cor.« i se comunică din Constantinopol că în ultimul timp poliţia secretă desfăşură o mare activitate. Arestarea Armenilor, care a început de o lună, continuă. Au fost arestaţi şi numeroşi greci acuzaţi că au întrodus bombe şi dinamită. Poliţia secretă declară că arestările au început în urma descoperirei unui complot la Constantinopol. Mulţi dintre arestaţi îşi au recunoscut vina şi au denunţat pe autorii celor 5 atentate cu bombe făptuite din 1905. Arestanţii au făcut de asemenea mărturisiri asupra mijloacelor, prin cari şi-au procurat dinamita. Cu aceste arestări au fost zădărnicite atentatele plănuite pe viitor.

Cronica muzicală.*)

După cele două scene adause ulterior de O. Möricke sub numirea de »*Rozele Eremitului*«, şi în care Eremitul se plânge de întârzierea Agatei, de care îl leagă o iubire tăinuită, şi dupăce Agata — care soseşte în timpul acesta — se roagă pentru fericirea ei şi a iubitului ei Max, scena ne reprezintă în actul I.: O cârciumă în pădure, înaintea mesei căreia, vânătorul Max stă mâhnit de nereuşita tragerii la ţintă, care fiind pe sfârşite, se termină cu învingerea tânărului ţăran Kilian. Acesta e sărbătorit de mulţime.

Intr'aceea sosesc vânătorii însoţiţi de Kaspar şi forestierul Kuno, tatăl Agatei. Acesta auzind de nereuşita lui Max, se mâhneşte cu atât mai mult, cu cât, — fiind mâne tradiţionala tragere la ţântă, — »*dacă nu nimereşte ţinta, fata şi oficiul şi-l va pierde*«.

Abătut şi mâhnit în urma acestei mustrări, vânătorul Kaspar profită de ocazia aceasta, spre a-l amăgi. Acesta, adecă, făcuse pact cu diavolul, şi se temea, că va pierde rămăşagul, dacă nu va câştiga o jertfă nouă.

Părăsind Kuno locul de sărbătoare, şi încingându-se ţăranii la joc şi petrecându-şi, se întunecă de-abinele, în vreme ce Max rămâne retras, cufundat în gânduri. Kaspar, prin frumoasa arie: „*Prin păduri şi prin livezi*", îl determină să meargă la prăpastia Lupului, unde el îl va învăţa pe Max, să toarne gloanţe fermecate.

Act. II. Scena se petrece în casa forestierului Kuno. Căzând icoana, ce reprezintă pe Kuno bătrânul, răneşte pe Agata — fiica forestierului —, care legându-se la cap, aşteaptă cu emoţiune pe Max al ei. Aennchen, prietina ei, liniştindu-o, o îndeamnă să se culce. Ea nu voeşte — îl aşteaptă. Pentru câteva momente el soseşte de fapt, şi dupăce ascunde vânatul, pleacă la prăpastie cu Kuno. Sosit acesta mai de vreme, Samiel, duhul rău, îi prelungeşte terminul, pentruca în schimb să-l câştige pe Max pentru el. Kaspar pretinde să-i toarne Max gloanţele. Acesta refuzând, Kaspar începe a turna, la cântecele spiritelor nevăzute.

La turnarea glonţului al 7-lea ambii cad la pământ.

III. Act. Agata ca mireasă se roagă abătută înaintea altarului, la ceeace Aennchen, şi după aceea şi fecioarele, cari se apropie, prin cântece („*Noi îţi împletim coroana feciorieí*«), caută s'o conzoleze. Intr'aceasta, deschizându-se cutia de nuntă, adusă de fecioare, în loc de coroană de nuntă scot o coroană de mort. Toate se înspăimântă. Aennchen totuşi ştie să readucă buna dispoziţie. Baronul Ottocar provoacă pe Max, — care fu chiemat aici cu cu ceilalţi vânători — la o întrecere de tras la ţintă. Ţintind dânsul cu glonţul al 7-lea (fermecat) loveşte pe Agata, care, deşi strigase să nu tragă, — pentrucă ea este porumbiţa cea albă — totuşi puşca se descarcă.

Porumbiţa sboară, dar Kaspar şi Agata cad la pământ. Agata, — spre marea bucurie a lui Max — spunând, că numai de spaimă a căzut, se ridică şi îmbrăţişează pe Max.

Acesta văzând pe Kaspar, agitându-se în sângele propriu, îşi mărturiseşte păcatul. (Glonţul fusese fermecat de Kaspar.) Ottocar îl provoacă pe Max să părăsească ţinutul, lipsindu-l de mâna Agatei. Păşind Eremitul, Ottocar se supune vorbelor evlaviosului om. I se dă dar iertare, fiind şi de altcum Max recunoscut ca om curat, şi conştienţios. Acordându-i-se un termin de un an »drept probă«, în care el va avea să dovedească purtarea de mai înainte, îi promite mâna Agatei, la ceeace şi Kuno se învoieşte, îndemnându-l să nu părăsească calea virtuţilor.

G. Fl. Preşmereanu.

NECROLOG. Cu inimă înfrântă de durere aducem la cunoştinţa rudeniilor, amicilor şi cunoscuţilor noştri, cumcă iubitul şi în veci neuitatul nostru soţ, frate, cumnat, unchiu şi străunchiu **Ioan Bartolomeiu,** fost concipist la cancelaria aulică transilvăneană în Viena, secretar consistorial şi primar în pensiune al oraşului Caransebeş etc. etc. după suferinţe grele şi împărtăşit cu ss. sacramente, în etate de 74 ani şi-a dat nobilul său suflet în mânile Creatorului, Marţi în 18/31 Martie 1908. Rămăşiţele scumpului defunct se vor depune în cripta din cimiterul gr. or. român din loc Joi în 20 Martie (2 Aprilie) a. c. la 4 oare p. m. Fie-i ţărâna uşoară şi memoria binecuvântată!

Caransebeş, în 19 Martie (1 Aprilie) 1908. — Emilia Bartolemeiu născ. Logofet, soţie. George, Moise, Maria şi Magdalena, fraţi şi surori. Văd. Elena Bartolomeiu n. Popovici cumnată. Simeon Bartolomeiu, Emilia Bartolomeiu măr. Milu, Aurelia Bartolomeiu măr. Roman, nepot şi nepoate. Iancu Milu şi Romul Roman, gineri de nepoate. Eva Bartolomeiu născ. Luchici noră de nepot. Aron, Ioan şi Petru Bartolomeiu, Eugenia Milu, Livia şi Cornelia Roman, strănepoţi şi strănepoate.

*) Vezi numărul 63 al „Gaz. Trans."

ULTIME ŞTIRI.

Budapesta, 3 Aprilie. Partidul naţionalităţilor a ţinut eri seară o conferinţă, în care s'a discutat asupra incidentelor din şedinţa de eri a camerei. S'a constatat că partidul ar fi putut provoca un vot nominal asupra proiectului de revizuire, dar că din motive tactice a renunţat la aceasta. Stânga independistă se declarase gata să semneze împreună cu deputaţii naţionalişti cererea pentru votul nominal, cu condiţie însă ca semnăturile deputaţilor independişti să nu figureze împreună cu acele ale deputaţilor naţionalişti, ci unele să fie pe o parte a cererei şi celelalte în dosul ei. Deputaţii naţionalişti au refuzat să accepte această condiţie. Conferinţa a hotărât ca deputaţii naţionalişti să continue lupta lor contra proiectului revizuirei.

Budapesta, 3 Aprilie. In cercurile partidului kossuthist se afirmă că obiectul principal al audienţei ministrului de comerţ Kossuh, la Maj. Sa Monarhul a fost să întreţie pe suveran desore necesitatea ca coaliţiunea să rămâie strâns unită până la îndeplinirea întregului program cu care a venit la putere, adică până după votarea legei electorale şi rezolvarea proiectelor militare.

Budapesta, 3 Aprilie. Un incendiu, care ar fi putut lua proporţii mari dacă n'ar fi fost observat la timp, a isbucnit eri dimineaţă, în sala cupolei dela palatul central al Universităţii. Plafonul a ars pe o întindere de 20 metri pătraţi. Pagubele se urcă la suma de vreo 20 000 coroane.

Madrid, 3 Aprilie. In casa depozitelor dela ministerul de finanţe s'au descoperit mari delapidări. Un funcţionar superior, anume Zavala, un cunoscut bonvivant al Madridului, a falsificat diferite împuterniciri şi şi-a apropriat diferite sume importante, încasând vre-o 3 milioane de franci. Zavala, care se afla în concediu de 14 zile, a dispărut.

Diverse.

O risipitoare — model. La tribunalul din Paris se pertractează chiar acum un proces de divorţ foarte interesant, din causă că iese la iveală cu prisosinţă talentul unei dame, care a ştiut să arunce banii şi obiectele preţioase, care de sigur costau bani mulţi, cu amândouă mânile în baltă. Contele de Cholet luase de nevastă pe domnişoara Vouleras-Seillieres, şi azi intentează contele frumoasei sale soţii proces de divorţ din motiv, că ea a adus pe bietul conte aproape la sapa de lemn. Când s'a însurat contele cu frumoasa domnişoară era directorul unei societăţi de drum de fer cu plata anuală de 80,000 de franci.

Nevasta sa aduse o zestre de 2.200,000 de franci. Părechea căsătorită după cununie se strămuta la Constantinopole şi la stăruinţa d-nei contese îşi închiriase o vilă în Theravia. Dar contesa avea două închiriate şi în Paris. Chiria dela una era 8000 fr. dela cealaltă 16.000. Când se întâmpla, ca fericita păreche să vină la Paris, contesa cu bunul ei soţ îşi lua casă în hotel. prânzul şi cina în cele mai elegante restaurante din Paris. Costul mâncărei făcea pe zi sumuliţa de 200 fr.

După doi ani de fericită căsnicie li-se născu şi un prunc. Contesa îşi comandase două moaşe chiar din Paris şi un renumit medic tot d'acolo. Bietul conte trebui să scoaţă din punga, acum cam subţiată, sumuliţa de 15,000 franci drept remuneraţie celor două moaşe şi medicului. Nu era de ajuns cu atâta, contesa înduplecă pe bărbatul său să-i cumpere un castel în Brucsela (Belgia). Aci avu ea gustul nebunesc a zidi şi iarăşi a zidi claie peste grămadă. Ea îşi zidi coteţe de găini grozav de mari, grajduri pentru vaci, orangerii şi colivi de pasări făcute cu măestrie, care toate mistuise o avere întreagă. De încheiere contele fu silit a da faliment, dupăce soţia sa îşi zălogise pentru suma de 140,000 de lei diamantele şi alte preţioase, între care şi cele mai fine dantele.

Risipitoarea a spus la tribunal, că ea a trăit cum i-se cădea rangului ei de contesă. E interesant, cum se va decide acest proces de divorţ.

Istoria umbrelei. S'au împlinit o sută de ani de când s'a văzut în Londra cea dintâiu umbrelă. Trecătorii făceau haz mare de moda asta nouă, Cea dintâiu era pânză ceruită, foarte grea, anevoie de mânuit. Când, mai târziu, umbrela începu să se întrebuinţeze şi împotriva razelor soarelui s'a făcut din material mai uşor. Incetul cu încetul, întrebuinţându-se oase de peşte şi arcuri de oţel, umbrela ajunse în forma ei de azi.

Bibliografie.

A apărut Nr. 7 al revistei economice ilustrate „Economia« cu următorul cuprins: Prier, un articol despre lucrările economice din luna lui Aprilie; Noua cultură a viilor; Situaţia agricolă. Informaţiuni şi varietăţi de interes. Foaia apare de 2 ori pe lună în Caransebeş. Redactor: Alexandru Diaconovich, magistru silvanal. Abonamentul 4 cor. pe an, 2 cor. pe ½ an. pentru România 5 lei pe an.

Mihai Eminescu. „*Poezii*", c'o notiţă biografică de Ioan Scurtulescu. Ediţia II, complectată şi adăugită. Preţul 2 lei. Porto 10 bani.

Octavian Goga. „*Poezii*", premiate de Academie. In Biblioteca pentru toţi sub numărul 286—287. Preţul 60 bani. Porto 5 bani.

Haralamb Lecca. „Femeea îndărătnică", comedie în 5 acte, tradusă după Shakespeare. (In Biblioteca pentru toţi No. 284. Preţul 30 bani. Porto 5 bani.

Vasile C. Osvadă. „Băncile populare din România". Cu un adaus informativ. Preţul 1 coroană.

Ecaterina Colonel Steri d. „*Buna Menageră*". Carte de bucate practică, care conţine recete dela cele mai fine mâncări, prăjituri, gelatine, creme, conserve, dulceţuri, după bucătăria fină din România. Preţul cărţei e de 5 coroane, plus 30 bani porto.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor respons.: Victor Branisce.

Banca Națională a României.

Situațiune sumară.

Activ:

1907 17 Martie.		1908 8 Martie.	1908 15 Martie.
115.020,407	81425407 Reser. metal. aur 93352908 / 33595000 „ Trate aur 38535000	132.146,918	131.887,908
1.419,750	Argint și diverse monede	1 769 578	1.794,550
79.747,380	Portofoliu Român și străin. . .	73.059,857	65.532 366
29.985,594	*Impr. contra efec. publice 7626900 / „ „ „ în cont-corent 16797419	24 488,487	24 424,219
11.999,924	Fonduri publice	11.999.924	11.999.924
15 931,524	Efectele fondului de reservă .	15 638,508	15.638,508
3 270,12	Efect. fond. de amort. imob și mater.	3 243 121	3 243.121
5.872.035	Imobile	5 929.697	5.929.736
611,087	Mobilier și Mașini de Imprimerie .	643 205	663 538
438 980	Cheltueli de Administrațiune . . .	562,280	461,475
102 355,018	Depozite libere	104 881,134	104.694 834
—	Conturi curente	7.090,411	14 128 433
21.463 177	Conturi de valori	22 419 896	24 733,461
388 114,997		403.673 016	405 132,073

Pasiv:

1907 17 Martie.		1908 8 Martie.	1908 15 Martie.
12.000 000	Capital	12.000.000	12.000,000
22 697 129	Fond de rezervă	24.574,391	24 574.391
3 343 012	Fondul amortis. imob. și material .	3.603.940	3 603,940
238.270,970	Bilete de Bancă în circulațiune . .	257 887,300	259.464 500
713,284	Dobânzi și beneficii diverse . . .	726,251	794,408
102 355 018	Depozite de retras	104 881 134	104.694 834
8 735 584	Conturi curente	—	—
388 114 997	Scomptul 5% / * Dobânda 5½%	403.673 016	405.132 073

Prețurile cerealelor din piața Brașov

Din 3 Aprilie 1908

Mesura séu greutatea	Calitatea.	Valuta în Kor	Valuta în fil.
1 H. L.	Grâul cel mai frumos.	19	—
„	Grâu mijlociu . . .	18	—
„	Grâu mai slab . . .	17	—
„	Grâu amesteoat . .	18	—
„	Secară frumósă. . .	14	—
„	Sëcară mijlocia. . .	13	—
„	Orz frumos	8	—
„	Orz mijlociu. . . .	7	—
„	Ovës frumos. . . .	6	40
„	Ovës mijlociu . . .	6	—
„	Cucuruz	9	—
„	Mălaiu (meiu) . . .	16	—
„	Mazăre.	13	—
„	Linte	26	—
„	Fasole	10	—
„	Sëmênță de in . . .	20	—
„	Sëmênța de cânepa .	15	—
„	Cartofi.	2	—
„	Măzăriche.	—	—
1 kilă	Carne de vită . . .	1	16
„	Carne de porc . . .	1	20
„	Carne de berbece. .	—	—
100 kil.	Sëu de vită prospët .	40	—
„	Sëu de vită topit . .	62	—

„Gazeta Transilvaniei" cu numërul à 10 fileri se vinde la zaraful Dumitru Pop, la tutungeria, de pe parcul Rudolf și la Eremias Nepoții.